

[Trafikministeren]

Eventuel etablering af en veteranjernbane mellem Allingåbro og Ryomgård indebærer, at strækningen fortsat skal vedligeholdes. Bl.a. skal DSB overholde grundejerforpligtelserne.

De årlige omkostninger til vedligeholdelse af spor, sporskifter, overkørsler, hegn, grøfter, afvanding m.v. er skønsmæssigt vurderet til 250.000 kr. i gennemsnit pr. år, hvortil kommer omkostninger til vedligeholdelse af sikringsanlæg ved vejoverkørsler og lignende, 45.000 kr. pr. år.

Hvis der etableres en veteranjernbane mellem Allingåbro og Ryomgård, forudsætter jeg, at jernbanemuseet i Allingåbro vil betale disse udgifter.

Det er normal praksis i sådanne sager, hvor en bane nedlægges, at DSB forelægger sagen for de berørte amtskommuner og kommuner.

Spm. nr. S 226

Til *kirkeministeren* (20/2 91) af:

Pernille Forchhammer (S):

»Vil ministeren oplyse, hvad revisionen af kirkekassernes regnskaber koster årligt?«

Svar (22/2 91):

Kirkeministeren (Torben Rechendorff):

Jeg kan oplyse, at de budgetterede udgifter til provstirevision for året 1990 udgjorde 19.145.323 kr. ekskl. moms.

Den gennemsnitlige revisionsudgift pr. kasse i 1990 kunne beregnes til ca. 6.852 kr. ekskl. moms.

Procentuelt svarede provstirevisorudgiften pr. kasse til ca. 0,8 pct. af det gennemsnitlige ligningsbeløb pr. kasse.

Jeg kan i øvrigt henholde mig til min besvarelse angående dette spørgsmål af 30. oktober 1990 (alm. del - bilag 2) til Folketingets Kirkedvalg.

Spm. nr. S 232

Til *industriministeren* (21/2 91) af:

Tom Behnke (FP):

»Vil ministeren redegøre for, i hvilket omfang ofre for skibskatastrofen på »Scandinavian Star« har fået erstatning, og hvordan sagen er forløbet?«

Begrundelse

Spørgeren er blevet bekendt med, at der har været og er problemer med udbetaling af erstatning fra rederiets forsikringsselskab, Assuranceforeningen Skuld.

Specielt skulle der være problemer med udbetaling af erstatning til de selvstændige erhvervsdrivende, der arbejdede om bord på skibet under katastrofen.

Ligeledes er det blevet oplyst til spørgeren, at forsikringsselskabet har udsendt breve til de involverede, hvor forsikringsselskabet skriver, at forsikringsselskabet ikke vil anerkende, at det har et ansvar. Denne skrivelse skulle være sendt til såvel dem, der har fået erstatning, som til dem, der stadig venter på at få erstatning.

Svar (27/2 91):

Industriministeren (Anne Birgitte Lundholt):

Ifølge de oplysninger, som foreligger for Industriministeriet, har stort set alle ofre for »Scandinavian Star«-ulykken nu fået fuld erstatning.

Der er fortsat drøftelser med enkelte skadelidte om den konkrete opgørelse af kravene, og i et enkelt tilfælde er der forhandlinger mellem en selvstændig erhvervsdrivende og forsikringsselskabet om den nærmere dokumentation for en del af de fremsatte krav og om disses overensstemmelse med loven om erstatningsansvar, der fastsætter reglerne om erstatningsudmålingen.

Størsteparten af erstatningerne har Assuranceforeningen Skuld udbetalt i henhold til det forlig, som forsikringsselskabet efter ulykken indgik med støttegruppen for ofrene for ulykken.

Da erstatningen beror på et forlig mellem ofrene for Scandinavian Star-ulykken og forsikringsselskabet, har der ikke været tale om en retssag, som har taget stilling til det juridiske erstatningsansvar. Forsikringsselskabets brev til ofrene er en henvisning hertil.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af lovforslag nr. L 81:

Forslag til lov om ændring af helligdagsloven.
Af Pernille Frahm (SF) m.fl.
(Fremsat 22/1 91).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Justitsministeren (Engell):

Det er nu tredje gang i løbet af kun godt 10 år, at helligdagsloven er til debat her i Folketinget, og det er vel egentlig utroligt, når loven kun indeholder fem paragraffer. På den anden side er det vel et ganske godt udtryk for de holdningsmæssige aspekter, der i særlig grad er knyttet til netop denne lov.

Det forslag, der nu er fremsat af Socialistisk Folkeparti, svarer til det ændringsforslag, som SF fremsatte i maj 1983 i forbindelse med behandlingen af et forslag om helt at ophæve helligdagsloven. Resultatet blev dengang, at forslaget blev forkastet, ligesom i øvrigt forslaget om helt at ophæve loven. I stedet vedtog man et ændringsforslag, der var fremsat af den daværende justitsminister, hvorefter forbudet mod at afholde offentlige forlystelser blev begrænset til fem af folkekirkens helligdage, nemlig langfredag, påskedag, pinsedag, juleaftensdag og juledag. Omfanget og karakteren af aktiviteter på folkekirkens øvrige helligdage er herefter alene begrænset af helligdagslovens § 1, hvorefter der ikke må foretages noget, hvorved gudstjenesten forstyrres.

SF foreslår nu, at forbudet på de fem nævnte helligdage bliver ophævet, og på regeringens vegne kan jeg sige, at det forslag kan vi ikke støtte.

Forslagsstillerne har som begrundelse for forslaget bl.a. anført, at ændringen skal ses som et forsøg på at tilpasse helligdagsloven til det kulturmønster, der findes i Danmark i dag, samtidig med at man fortsat respekterer de kirkelige handlinger. For mig at se er forslaget netop ikke udtryk for respekt, tværtimod. En vedtagelse af forslaget er jo netop en demonstration af manglende respekt over for kirkens liv, manglende respekt over for en af de grundlæggende institutioner i vort samfund, der har tilslutning fra langt den overvejende del af den danske befolkning.

Jeg er ikke i tvivl om, at netop de fem nævnte helligdage mere end andre opfattes som en påmindelse om, at Danmark er et samfund baseret på kristne værdier og kristent fællesskab, uanset i hvilket omfang man rent faktisk deltager i de kirkelige handlinger. Helligdagsloven i

dens nuværende form understreger, at nogle helligdage har en ganske særlig betydning for os som borgere i et kristent land, og med den i hånden kan vi give grundlovens ord om, at folkekirken understøttes af staten, et indhold ud over det rent økonomiske aspekt.

Som begrundelse for lovforslaget er det blevet anført, at der også er behov for offentlige forlystelser på de fem helligdage, der nævnes, og det fremstilles som et virkeligt problem for befolkningen, at man f.eks. ikke kan gå i biografen juledag. Jeg tror ikke, at det argument holder. Siden den seneste ændring af helligdagsloven har Justitsministeriet ikke modtaget en eneste henvendelse fra private om de begrænsninger, der er i det kulturelle udbud på helligdagene, og ifølge avisernes omtale var det da heller ikke den forventede succes for de biografer, som i strid med loven havde forestillet juledag 1990, til trods for en vældig opreklamering. I det hele taget har helligdagsloven kun givet anledning til ganske få henvendelser til Justitsministeriet, og de er navnlig kommet fra netop biografere. Det er i hvert fald noget helt nyt, at SF med sit forslag her i Tinget søger at tilgodese erhvervslivets profitinteresser, som man selv plejer at kalde det i andre sammenhænge.

Jeg tvivler stærkt på, at der er et reelt ønske i befolkningen om en ophævelse af forbudet mod forlystelser de fem dage. Der er stadig væk en stærk tradition for, at netop disse særlige helligdage tilbringes sammen med familie og venner. Det er dage, hvor det er muligt at være sammen, fordi det er fælles fridage, og det er dage, hvor gøremålene er bestemt af den enkelte families traditioner. Ophæver man helligdagslovens forbud mod offentlige forlystelser på de fem helligdage, vil det meget vel kunne fremskynde en udvikling, som efter min opfattelse vil være til skade for traditioner, som ingen vel kan være uenige i er gode, ikke mindst i en tid, hvor det kan være vanskeligt at samle familiernes medlemmer på andre tidspunkter.

Endelig skal vi heller ikke glemme proportionerne i den nuværende lov. Der er tale om 5 dage ud af årets 365, og selv den ivrigste biografgænger eller forlystelsesglade person i øvrigt må kunne leve med denne minimale begrænsning i sine udfoldelsesmuligheder.

Til sidst vil jeg godt fremhæve, at dispensationsmuligheden i den eksisterende lov sikrer,

[Justitsministeren]

at konkrete, velbegrundede arrangementer kan tillades afholdt til trods for det generelle forbud. Jeg kan altså ikke se nogen begrundelse for den ændring, som SF foreslår i helligdagsloven. Efter min opfattelse er der tværtimod gode grunde til at bevare loven uændret, og derfor kan jeg sammenfattende sige på regeringens vegne, at vi ikke kan anbefale det forslag, SF har fremsat.

Lise Hækkerup (S):

Det er Socialdemokratiets holdning, at lovgivning, som tilsyneladende ikke har nogen større værdi, ikke skal opretholdes.

Helligdagsloven, som den foreligger her og nu, er et typisk eksempel på en lov, der – om jeg så må sige – er til for lovens egen skyld, idet der gives dispensation i de allerfleste tilfælde, hvis der ansøges herom. Som loven ser ud nu, er den i mine øjne desuden meget formynderisk. Det er formynderisk at forlange, at fordi en del af befolkningen tager aktivt del i gudstjenester, skal resten af befolkningen hindres i at dyrke visse fritidsinteresser offentligt, og helt uden logik bliver det, når man gerne privat må foretage sig alle mulige ting på de fem helligdage, der er fremhævet som værende mere hellige end andre. Samtidig med, at man f.eks. ikke må se en religiøs film i biografen, er der ingen, der forhindrer dig eller straffer dig, hvis du ser en blasfemisk film hjemme på videoen.

Vi ønsker hverken at forstyrre eller forhindre folk i at udføre kirkelige handlinger, vi ønsker respekt om også den del af kulturlivet.

Men mit indlæg her skal munde ud i en ubetinget støtte til det lovforslag, som SF har fremsat, og som vi behandler i dag.

Helge Adam Møller (KF):

På den konservative folketingsgruppes vegne kan jeg sige, at vi er enige i de betragtninger, som justitsministeren lige har fremført på regeringens vegne.

Jeg synes, det er vigtigt at konstatere, som også justitsministeren var inde på, at der eksisterer ikke noget folkekrav, der er ikke nogen bred folkelig bevægelse om, at vi skal ophæve de få restriktioner, som findes på disse fem største folkekirkelige helligdage. I de 8 år, loven har været gældende, er der ikke en eneste dansker, som har henvendt sig privat til justitsministeren og sagt: Vi synes, dette er forkert, det hæmmer

os i vore udfoldelser. Så man kan vel konstatere, at for det store flertal af alle danskere er den nugældende helligdagslovgivning ikke noget problem.

Men samtidig med, at man konstaterer det, er jeg ikke i tvivl om, at et ikke helt lille mindretal vil opfatte en ophævelse af loven som et slag mod de følelser, de holdninger og den tro, som er en vigtig del af deres dagligdag, og som ganske specielt præger deres handlinger og tanker på netop disse fem helligdage, som vi taler om her.

Konkluderende kan man sige, at flertallet mister intet ved, at vi fortsætter med den nugældende helligdagslov, men mindretallet mister meget. Og derfor kan Det Konservative Folkeparti ikke støtte lovforslaget.

Birthe Rønn Hornbech (V):

Det er ærlig talt med nogen skuffelse og forundring, at vi i Venstre har modtaget dette lovforslag fra SF. Og det er egentlig også med stor ulyst, at jeg overhovedet tager del i denne debat, for med de argumenter, som forslagsstillerne har opstillet i lovforslagets bemærkninger, kan det jo være vanskeligt for et liberalt parti at argumentere imod rationelt.

Forslagsstillerne henviser til det ændrede kulturmønster; og det er jo rigtigt. Forslagsstillerne henviser til, at loven holder administrationen i gang; det er der lidt om, men det er nu meget bagatelagtigt, som ministeren har fremhævet det. Vi skal have en mindre restriktiv lov, siger forslagsstillerne; ja, Venstre vil generelt meget gerne medvirke til afbureaukratisering. Men det er jo slet ikke det, det drejer sig om i denne sag, og det undrer mig egentlig, at netop SF, der f.eks. i etiske spørgsmål nok vil hævde, at lovgivning er mere end kroner og øre, mere end administration, mere end forbud, fordi der er så grundlæggende værdier, at de må beskyttes af den lovgivende magt af irrationelle grunde, nu kun kan henvise til rationelle grunde. Den sans for immaterielle værdier synes helt at have svigtet SF i dag, og det beklager vi meget stærkt i Venstre.

Vi må indrette os efter kulturmønsteret, siger SF. Jamen er SF's opgave da pludselig blevet decimeret til blot at tage udviklingen til efterretning? Vil SF slet ikke mere have magt over udviklingen? Lovforslagets bemærkninger synes at være udtryk for en beklagelig afmagt

[Birthe Rønn Hornbech]

over for det, man kalder tiderne. Men det er måske SF's nye politik, at man bare skal følge med tiderne og dalre derudad? Jeg spørger bare.

Jeg vil godt sige til SF, at vi ved godt i Venstre, at kirkegangen bliver jo ikke større, fordi man opretholder en helligdagslovgivning. Vi ved også godt, at både Vorherre og folkekirken kan klare sig uden de restriktioner, som SF vil ophæve. Men for Venstre er helligdagsloven ikke nogle forbud for forbudenes skyld, for Venstre er helligdagsloven et værn – og alene et værn – for kirkens store helligdage, som de nu har været fejret i den kristne verden, så længe der har været kristne menigheder. Derfor er ophævelse af helligdagsloven ikke en ophævelse af nogle forbud, det er en ophævelse af helligdagsbegrebet, og det er vi imod i Venstre.

Lovforslaget siger jo også en del om SF's indstilling til folkekirken. Vi har alle i dette Folketing skrevet under på grundlovens § 4, og vi vedkender os i Venstre, at vi ifølge grundloven har en folkekirke, og at vi som folketingsmedlemmer er forpligtet til at værne om vor folkekirke som en evangelisk-luthersk kirke. Det betyder faktisk noget for os i Venstre. Vi mener også, der er en langt større sammenhæng mellem folkekirken og det danske folk, end de, der bare måler alt i materielle værdier og kirkegangsstatistikker, synes at mene. Faktisk er 90 pct. af danskerne stadig medlem af folkekirken.

Til sidst vil jeg komme med et meget irrationelt argument. Det handler om følelser, og det er jo ikke noget, man taler så meget om her fra Folketingets talerstol. Men der er mange danskere, der ville føle, at noget væsentligt gik tabt, hvis vi afskaffede helligdagene. Det er årtusinders folkelige, kirkelige og kulturelle traditioner, tanker og følelser, som SF i dag vil afskaffe af reelle grunde. Det er trist, at SF er blevet så optaget af reelle grunde, men »Det kan kolde hjerner ej forstå«.

Tom Behnke (FP):

Fremskridtspartiet finder, at det er et fornuftigt tiltag fra SF's side. Vi er enige i, at denne helligdagslov er håbløst forældet. Vi mener ligesom SF, at det er rigeligt, at vi har § 1 i loven, og vi kan derfor give vores fulde tilslutning til lovforslaget.

Så vil jeg godt spørge, hvorfor ministeren frygter, at tilslutningen til kirken vil blive min-

dre, hvis folk får mulighed for f.eks. at gå i biografen. Mener ministeren virkelig, at folkekirken ikke kan konkurrere med andre kulturelle arrangementer i en fri konkurrence, hvis kirken ikke får den særbehandling, som den har i dag? Selv om det bliver givet frit på dette område, er jeg overbevist om, at det flertal i befolkningen, som i dag benytter kirkens helligdage til kirkelige handlinger og familiesammenkomster og det andet, som regeringen argumenterer for, vil fortsætte med dette, selv om vi får et frit marked. Men det er kun rimeligt, at der bliver frihed for alle.

Svend Aage Jensen (CD):

Når vi betragter de folk, som vi geografisk og kulturelt føler os forbundet med – her tænker jeg først og fremmest på de nordiske lande – så er der et område, hvor vi officielt distancerer os, og her tænker jeg på den manglende fastholdelse af vort ældgamle kulturgrundlag, dets symboler, ritualer og traditioner. Jeg tænker på kendskabet til og indlevelse i kristendommen, som den har været praktiseret igennem slægtled i tusind år i Danmark, og som har dannet grundlag for vor lovgivning, vor etik og vort menneskesyn.

Specielt siden udgangen af 1960'erne er der sket store ændringer, hvad angår denne side af menneskelivet, også godt hjulpet af lovgivningen. Kristendomsundervisningen i folkeskolen er minimeret, i gymnasierne er der i dag eksempler på, at religionslærere underviser ud fra et negativt syn på kristendommen. Alle ved, at holder vi ikke fast ved traditionerne, symbolikken og ritualerne, så ændres vor kirke fra at være noget grundfæstet og trygt til en sandkasse, hvor alle fortolkninger og udlægninger vil blive doceret. Det giver ingen faste holdepunkter, men spreder forvirring og giver utryghed.

Det synes, som om Folketinget har en ambivalent holdning til vor statsreligion som element i samfundslivet. På den ene side fralægger samfundet sig den undervisningsmæssige forpligtelse og overlader den alene til forældrene, på den anden side fastholdes statskirken, den danske folkekirke, som et element, der er underkastet regering og Folketing, oven i købet er det et krav, at landets regent tilhører denne trosretning. Et flertal i Folketinget har hidtil ønsket det sådan, hvorfor så denne praktisering af salamimetoden, hvor den ene tradition efter

[Svend Aage Jensen]

den anden bortfalder – nu sidst med dette forslag, såfremt det bliver vedtaget? Tilbage bliver alene, såfremt forslagsstillerne skulle bestemme:

»Ved fjernelse af § 2 består helligdagsloven alene af en paragraf, der siger, at man ikke på helligdage må forstyrre de kirkelige handlinger.«

At man ikke på helligdage må forstyrre de kirkelige handlinger – hvad med eventuelle kirkelige handlinger på ikkehelligdage, må de modsætningsvis godt forstyrres?

CD er sikker på, at værtshuse, restauranter og biografer nok skal overleve, selv om de nuværende fem store helligdage også i fremtiden er forbundet med de nugældende restriktioner, og ingen vil vel påstå, at nogen vil tage skade heraf.

Centrum-Demokraterne kan ikke stemme for forslaget.

Niels Helveg Petersen (RV):

SF's forslag savner jo ikke logik. Jeg er for eksempel ude af stand til at føre en omfattende argumentation til forsvar for den bestående tingenes tilstand. Det eneste forsvar for den bestående ordening er jo i virkeligheden, at den stort set fungerer meget godt, og at intet væsentligt argument taler for at ændre den.

Det er jo ikke så dårligt endda, at intet væsentligt argument taler for at ændre en lovgivning. Der er såmænd megen lovgivning, hvor man ikke kan sige dette, men man skal ikke ændre lovgivningen, hvis ikke væsentlige synspunkter taler for det, og i denne sag forholder det sig sådan, at intet væsentligt eller vigtigt synspunkt taler for at ændre lovgivningen. Jeg vil da gerne spørge, hvilke væsentlige synspunkter der skulle tale for at ændre den bestående ordening på dette område. Et sådant argument for at ændre den kan jeg i hvert fald ikke finde, og derfor er jeg ikke tilhænger af det lovforslag, der er fremsat her.

(Kort bemærkning).

Hanne Thanning Jacobsen (SF):

Nu kunne jeg ikke nære mig længere. Nu har jeg hørt Venstre svigte sit frihedsbegreb og sit frihedssyn til fordel for denne lille, beskedne ændring, og nu hører jeg sandelig også Det Radikale Venstre gøre det.

Hr. Niels Helveg Petersen havde bygget sin tale op over, at der ikke er noget væsentligt argument, der taler for at ændre loven. Jo, sandelig nok, der er friheden for nogle mennesker, der foretager et andet valg på en første juledag og på en påskedag. Og hvorfor skulle de mennesker ikke have det frie valg, som vi netop beskriver det i bemærkningerne, til at se en film på et ordentligt lærred, i stedet for at gå i døgneren og leje en video?

(Kort bemærkning).

Niels Helveg Petersen (RV):

Ja, fru Hanne Thanning Jacobsen må meget have mig undskyldt. Jeg anser ikke friheden til at gå i biografen på en pinsedag eller en påskedag for at være et væsentligt argument. Det kan man gøre 360 andre dage om året, og i øvrigt er besøgstallene i biograferne faldende, så det er jo ikke noget stort folkeligt behov. Men jeg anser det bestemt ikke for at være nogen ulykke i folks liv, at der dog er fem dage, hvor man ikke kan komme i biografen.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Det kan godt være, at fru Hanne Thanning Jacobsen og Venstre har en meget forskellig opfattelse af, hvad frihed er. Frihed er ikke grænseløshed, frihed er også bundethed til at sørge for andres frihed, og det har altså sine grænser, det har jeg gjort rede for i mit indlæg.

(Kort bemærkning).

Pernille Frahm (SF):

Det var dog et imponerende frihedssyn, vi nu bliver præsenteret for her, at vores frihed består i, at vi skal administrere andres frihed. Det handler jo ikke kun, som hr. Niels Helveg Petersen siger, om retten til at gå i biografen fem dage om året. Det handler jo også om en masse andre tilbud, man er afskåret fra på de fem dage om året, for slet ikke at snakke om de folk, der gerne vil have lov til at vise deres ting frem de fem dage om året. Hvori består logikken i at hindre folk i at foretage et frit valg på netop de fem dage om året?

Kofod-Svendsen (KRF):

Hvorfor har vi i grunden en helligdag? Det er

[Kofod-Svendsen]

der faktisk en person, som boede i Nazareth for et par tusinde år siden, der har sagt vældig godt. Den har vi for menneskets skyld – for menneskets skyld!

Jeg mener, det vil være et menneskeligt tab, hvis man yderligere udhuler helligdagsbegrebet. Jeg mener, at socialt set er det godt med en helligdag og hviledag; det er en dag, som er anderledes end andre, og nogle er det i særlig udpræget grad. Hvorfor vil man så yderligere fremme en kommercialisering? Er det et kulturelt højdepunkt, at man yderligere vil kommercialisere? Der bliver nogle, som skal til at arbejde yderligere nogle dage, fordi andre gerne vil kunne boltre sig yderligere. Er det menneskeligt rigt? Er det en rig kultur-tænkning?

SF vil ikke være med til at styre udviklingen, de giver sig meget enkelt udviklingen i vold, har tilsyneladende ikke forståelse for, at der også er mennesker, for hvem helligdagen er en væsentlig del af livssynet, livsforståelsen. Kunne man ikke forestille sig, at et flertal her sagde: Der er altså et mindretal, som vil føle dette som en smerte? Er det uden for SF's tænkning at kunne registrere sådan?

Jeg synes også, at det var et meget rigtigt argument, som blev fremført af hr. Niels Helveg Petersen, at der ikke er noget behov for, at loven skal ændres. Skal vi ændre love, som der ikke har vist sig et aktuelt behov for at ændre? Det er, kan man sige, en mere pragmatisk begrundelse, men jeg synes, at den tæller med.

Jeg synes, at det vil være et menneskeligt og folkeligt tab, hvis dette lovforslag bliver vedtaget, og jeg opfordrer forslagsstillerne til endnu en gang at tænke på det mindretal, som med sorg skal konstatere, at helligdagsbegrebet yderligere bliver udhulet, for det tror jeg bliver følgen, hvis den lov bliver vedtaget.

Vi kan selvfølgelig ikke støtte lovforslaget, som det nok er fremgået af indlægget.

Pernille Frahm (SF):

At forslaget skulle være udtryk for en despekt for kirkelige handlinger, er jeg meget ked af at høre. Jeg synes, at vi i forslaget netop har fastholdt den del, der handler om at have respekt for kirkelige handlinger på de 5 helligdage såvel som på alle andre dage, hvor kirkelige handlinger måtte finde sted.

Der er intet i dette forslag, der vil legitimere nogen som helst form for forstyrrelser af guds-

tjenester, begravelser, vielser, komsammen i moskeen eller i synagogen, eller hvad ved jeg. Alle den slags handlinger skal naturligvis respekteres, og vi har på ingen måde tænkt os at anfægte retten til at foretage disse.

Skal der lovgives om familiesamvær på helligdagene? Det er jo i virkeligheden det, det handler om. Det er det argument, vi hører heroppefra, at det er så vigtigt med det dér familiesamvær på helligdagene. Jeg mener, at familiesamvær er vigtigt på alle dage, ikke kun på helligdagene, men jeg mener ikke, at man kunstigt kan opbygge et familiesamvær ved at forhindre, at folk får alternative muligheder.

Venstre efterlyste irrationelle grunde. Jeg ved ikke, om det kan opfattes som en irrationel grund, at jeg tror, at både Vorherre og kirken vil klare sig udmærket på det frie marked, og hvis det skulle ende med, at kirken skulle udvikle sig til en sandkasse – hvad repræsentanten for Centrum-Demokraterne frygtede lidt – i dette frie valg, så er det ikke det frie valg, der er noget galt med, men så er det et helt andet sted, vi skal søge problemerne.

Det, vi mister med denne helligdagslov, er jo ikke retten til at være sammen. Det, vi mister, er retten til herindefra at bestemme over andre mennesker 5 dage om året, bestemme, hvad de skal foretage sig, og hvem de skal være sammen med.

Jeg synes, det er udtryk for en manglende viden om, hvordan kulturmønstret efterhånden ser ud herhjemme, hvor flere og flere mennesker faktisk sidder mutters alene med sig selv på disse dage, mens alle vi andre hygger os med vores familie, og jeg synes, at man med lempelsen af denne lov giver også de mennesker en mulighed for at lave noget fornuftigt og ikke bare sidde hjemme klinet til kukkassen.

Kristeligt Folkeparti spørger, hvordan vi har det med at sætte folk i arbejde, fordi nogle få mennesker gerne vil boltre sig disse 5 dage om året. Jamen der er da masser af mennesker, der arbejder 1. juledag og langfredag og alle andre helligdage. Jeg har ikke hørt, at Kristeligt Folkeparti har foreslået, at vi skal forbyde elektricitetsværkerne at fungere på helligdagene eller forbyde busserne og togene at køre osv. Jeg forstår ikke, at det pludselig skulle være et problem, at måske 200-300 mennesker får en ekstra arbejdsdag med et ekstra, klækkeligt helligdagstillæg. Det vil de sikkert være glade for.

(Kort bemærkning).

Lise Hækkerup (S):

Det synes, som om Venstre har misforstået det lidt. Der er jo ikke tale om, at helligdagene afskaffes med dette forslag. Helligdagene eksisterer jo stadig væk. Mig bekendt er en ganske almindelig søndag også en helligdag. Det er ikke det, forslaget går ud på.

Forslaget går ud på rent praktisk at afskaffe nogle restriktive love, som man som regel kan få dispensation fra, hvis man søger om det. Derfor er der ingen grund til at opretholde dem efter vores mening.

I bemærkningerne til forslaget står der jo, at man stadig væk vil respektere de kirkelige handlinger. Det vil Socialdemokratiet også gøre i fremtiden. Vi respekterer stadig væk de kirkelige handlinger, og det er jo det, det drejer sig om.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Vi synes nu stadig væk i Venstre, at man afskaffer helligdagsbegrebet med denne lov, men vi er også meget irrationelle, når det drejer sig om kristen tro, det vil vi godt indrømme.

Fru Pernille Frahms indlæg talte jo helt for sig selv om holdningen, men der er én ting, fru Pernille Frahm har misforstået: Jeg efterlyste ikke irrationelle grunde hos SF, tværtimod, jeg beklagede, at SF med dette forslag har vist, at man har et så indsnævret erkendelsesområde, at det altså ikke kan omfatte noget så irrationelt som respekt for andres tro.

(Kort bemærkning).

Kofod-Svendsen (KRF):

En enkelt bemærkning til fru Pernille Frahm. Jeg gik ikke ind for, at vi skulle have forbud mod at arbejde på helligdage, men jeg tog udgangspunkt i det, der er helligdagens sigte, hvor jeg kom med et et par tusinde år gammelt citat om, at helligdagen er til for menneskets skyld. Jeg synes faktisk, det er et privilegium, at der er så få som muligt, der behøver at arbejde på helligdage, men for menneskets skyld har vi da brug for sygeplejersker og læger. Men vi har faktisk ikke samme brug for, at der er nogle, der skal arbejde i restaurationsvirksomheder og andre steder.

Det menneskelige hensyn vil jeg gerne tage og ikke i forbudsform. Det er vel heller ikke i forbudsform, vi har en ferielovgivning, er det ikke også for menneskets skyld? Det er denne værdi, som jeg synes det er trist at SF tilsyneladende slet ikke har blik for.

(Kort bemærkning).

Niels Helveg Petersen (RV):

Denne diskussion handler ikke egentlig om logik – så kunne jeg såmænd godt følge forslagsstillerne – den handler om respekt.

Jeg vil da gerne spørge SF: Er tiden ikke løbet fra 1. maj? Er tiden ikke løbet fra disse demonstrationer med røde faner? Skal man ikke holde op med det? Skal vi ikke holde møde i Folketinget 1. maj f.eks.? Hvorfor ikke? Hvorfor skulle vi respektere det? Det er arbejderbevægelsens – undskyld mig udtrykket – helligdag. Hvorfor skulle vi andre, som ikke har lod eller del i det, respektere den? Jeg vil bare stille det som et spørgsmål.

Det handler ikke om logik; det handler om respekt for et kulturmønster, og det er derfor, jeg ikke kan støtte forslaget.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Det mindretal, som hr. Kofod-Svendsen taler om, vil fortsat have muligheden for at dyrke lige nøjagtig de interesser, de har lyst til på kirken helligdage. Det her er jo ikke et forslag om, at kirken skal lukkes eller nedlægges eller rives ned. Det er ikke det, man vil med forslaget, man vil blot give frihed og mulighed for, at de mennesker, der ikke lige ønsker at gå i kirke den og den dag, kan foretage sig en anden kulturel aktivitet.

(Kort bemærkning).

Hanne Thanning Jacobsen (SF):

Jeg sidder og undrer mig – næsten ligesom Peter Plys – over, hvad og hvem det er, de borgerlige partier forsvarer, når de puster dette lille, forsigtige lovforslag op i en sådan grad, at vi skal høre ordene om, at mennesker føler smerte, at SF mangler respekt for andres tro, og at det hele handler om respekt.

Hvad er det for medlemmer af den danske kirke, man mener man tager i forsvar? Hvem er det, man tror man støder? Har man været ude

[Hanne Thanning Jacobsen]

og snakke med kirkens folk om dette emne? Det har jeg faktisk, så jeg er ganske overbevist om, at der er meget højere til loftet blandt mange af kirkens folk – det være sig medlemmer eller ansatte – som slet ikke har de vibrationer over for forslaget, som er kommet til udtryk i de noget højstemte taler, de borgerlige partier har brugt dette forslag som anledning til at holde.

(Kort bemærkning).

Pernille Frahm (SF):

Vi kommer åbenbart i stimer nu.

At forslaget skulle være udtryk for, at SF ikke har respekt for andres tro, har jeg meget svært ved at æde. Der er jo efterhånden mange forskellige trossamfund repræsenteret i Danmark, og jeg har ikke hørt, at nogen har været heroppe og foreslå, at vi skulle respektere ramadanen eller sabbatten eller respektere fredag aften som noget specielt helligt. Det er da manglende respekt for andres tro. Men vi har nu engang valgt at indrette os sådan, at folk selv må bestemme, hvad de vil lave på de dage, og vi synes bare også, at folk skal have ret til selv at bestemme, hvad de vil lave disse 5 dage om året.

Respekten for 1. maj var jo lidt sjov. Vi har aldrig krævet, at De Radikale skulle møde op i Fælledparken og gå rundt med røde faner, De må sådan set gøre, hvad de vil den dag. Vi vil bare gerne have den ret udvidet til også at gælde de andre helligdage, vi har.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Jeg synes, det har været en overordentlig nyttig debat. Det er godt at få de forskellige holdninger trukket op. Fru Hanne Thanning Jacobsen kommer til at tænke på Peter Plys. Fru Pernille Frahm kommer til at tænke på, om vi skal have elektrisk lys om søndagen og påskedag og langfredag, hvis vi nu skal opretholde helligdagene, og så sammenligner hun det med muhammedanske helligdage.

Og det er præcis forskellen på Venstre og forslagsstillerne, at vi vedkender os vores forpligtelse efter grundlovens § 4. Vi mener faktisk, at den danske folkekirke har en speciel status netop som folkekirke.

Justitsministeren (Engell):

Det, der kalder mig op, er, at jeg må rette en

misforståelse. Hr. Tom Behnke tog mit første indlæg som udtryk for, at jeg havde den opfattelse, at søgningen til folkekirken ville blive mindre, hvis man ændrede helligdagsloven som foreslået af SF. Den bekymring nærer jeg sådan set ikke. Folkekirken samler hver eneste søndag og på alle de kirkelige højtidsdage et tusindtal af danskere, og jeg tror i og for sig ikke, det ville blive berørt, uanset om man ændrede helligdagsloven.

Det, der for mig har været afgørende, og det, der var nøgleordene i mit første indlæg, er spørgsmålet om at vise respekt for kirken og for de kirkelige højtidsdage. Helligdagsloven er også et udtryk for det bånd, der er imellem kirke og folk.

Jeg vil også kort sige til fru Pernille Frahm, at vi har religionsfrihed her i landet, men det ændrer ikke på – som fru Birthe Rønn Hornbech så rigtigt sagde – at vi jo rent faktisk i vores grundlov har kristendommen klart fastslået som grundlag for det danske samfund. Kristendommen er et grundlag på så mange områder, og derfor indtager den naturligvis også en særlig placering. Det er derfor, vi har en helligdagslov, som omfatter de kristne højtidsdage, og det mener vi at vi fortsat bør have.

(Kort bemærkning).

Pernille Frahm (SF):

I erkendelse af, at den danske stat er tilknyttet den danske folkekirke på en eller anden mærkelig måde, har vi jo netop også ladet den bemærkning stå i starten af loven, hvor der omtales respekt for kirkelige handlinger.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af lovforslag nr. L 120: